

Jarosław Matysiak
Katarzyna Kamieniarz
Poznań

**MATERIAŁY ANNY PONIATOWSKIEJ
(1926–2008)
(P.III–98)**

Anna Poniatowska urodziła się 1 października 1926 r. w Pieńczykowie k. Grajewa, woj. białostockie (obecnie podlaskie), w rodzinie rolniczej jako córka Józefa Niedźwieckiego i Zofii z Kossakowskich. W 1939 r. ukończyła szkołę podstawową w Wielkiej Brzostowicy (obecnie Białoruś).

Od 1939 r. do 1941 r. uczęszczała do szkoły w Grajewie, a następnie od 1941 r. do 1944 r. na tajne komplety, gdzie uzyskała małą maturę. Od maja 1943 r. była członkiem Armii Krajowej gdzie pełniła funkcję łączniczki. W grudniu 1944 r. została aresztowana wraz z całą rodziną przez Gestapo. Przebywała w więzieniu w Grajewie i Działdowie oraz w podobozie w Gerdauen (obecnie Żeleznodorożny, Rosja) k. Królewca, będącym filią KL Stutthof. Do domu wróciła w maju 1945 r.

W 1947 r. uzyskała maturę w liceum ogólnokształcącym w Białymstoku, a od 1948 r. do 1953 r. studiowała historię na Uniwersytecie Łódzkim. Pracę magisterską napisała pod kierunkiem prof. Bohdana Baranowskiego na temat uwłaszczenia chłopów w powiecie piotrkowskim.

Od września 1952 r. do grudnia 1953 r. pracowała w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Łodzi, a w latach 1954–1973 r. w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Szczecinie na stanowisku kierownika oddziału akt administracji pruskiej. W 1966 r. otrzymała stopień adiunkta naukowo-badawczego.

W grudniu 1969 r. pod kierunkiem prof. dr hab. Gerarda Labudy obroniła na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu pracę doktorską *Polscy robotnicy sezonowi na Pomorzu Zachodnim w latach 1918–1939*, która ukazała się w 1971 r. pod tytułem *Polskie wychodźstwo sezonowe na Pomorzu Zachodnim 1918–1939*.

W 1973 r. na stałe przeniosła się do Poznania, gdzie od września 1973 r. do października 1991 r. pracowała na stanowisku doktora, a od maja 1987 r. – docenta w Zakładzie Badań nad Polonią Zagraniczną Polskiej Akademii Nauk (PAN) w Poznaniu.

W 1986 r. odbyła kolokwium habilitacyjne na podstawie pracy *Polacy w Berlinie 1918–1945*, która ukazała się drukiem w tym samym roku.

W październiku 1991 r. przeszła na emeryturę, a następnie pracowała w niepełnym wymiarze godzin, na pół etatu, do stycznia 1992 r. Była także pracownikiem Instytutu Zachodniego w Poznaniu i Instytutu Zachodnio-Pomorskiego w Szczecinie.

Zainteresowania naukowe Anny Poniatowskiej koncentrowały się wokół problemów Polonii w Niemczech i polskiej emigracji sezonowej na Pomorzu Zachodnim. Napisała ponad 50 publikacji naukowych w tym książki: *Polonia Szczecińska 1890–1939* (wraz z B. Drewniakiem, 1961), *Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Szczecinie. Przewodnik po zespołach* (1964), *Związek Polaków w Niemczech w latach 1922–1982* (współautorka z I. Kręzałek i S. Limanem, 1987) oraz kilkadziesiąt artykułów w czasopismach specjalistycznych i haseł do *Wielkiej Encyklopedii Powszechnej PWN*.

Artykuły publikowała w „Przeglądzie Zachodnim”, „Przeglądzie Zachodnio-Pomorskim”, „Problemach Polonii Zagranicznej”, „Najnowszych Dziejach Polski”, „Kwartalniku Opolskim” i „Prasie Polskiej”.

Była członkiem Komitetu Badania Polonii PAN.

W latach 1961–1973 r. była członkiem Stronnictwa Demokratycznego, a w latach 1969–1971 posłem na Sejm PRL V kadencji.

W wyborach do Rad Narodowych w 1964 r., została wybrana do Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie, gdzie pełniła funkcję wiceprzewodniczącej Wojewódzkiej Komisji Sportu i Turystyki. Dodatkowo była przewodniczącą Zarządu Wojewódzkiego Towarzystwa Krzewienia Kultury Świeckiej (TKKŚ), członkiem plenum Frontu Jedności Narodu, Ligi Kobiet i Prezydium Sekcji Archiwalnej przy Zarządzie Głównym Związku Zawodowego Pracowników Kultury i Sztuki w Warszawie, a także honorowym członkiem „Byłych Działaczy Polonijnych”.

Za swoją działalność zawodową i naukową została odznaczona Gryfem Pomorskim (1961), Srebrnym Krzyżem Zasługi (1965), Złotym Krzyżem Zasługi (1969) i wyróżnieniem Tysiąclecia Państwa Polskiego (1967). Otrzymała także Złotą Odznakę Towarzystwa Przyjaciół Szczecina (1972), odznaczenia dla Zasłużonego Działacza Kultury (1971, 1973) oraz dla Zasłużonego Działacza TKKŚ (1972).

Zamężna, ze związku małżeńskiego urodziła się córka Bożena.

Anna Poniatowska zmarła 4 stycznia 2008 r. w Poznaniu. Pochowana została na Cmentarzu Komunalnym nr 2 na poznańskim Junikowie (pole 38, kwatera 8, rząd 7, miejsce 134).

Materiały Anny Poniatowskiej zostały przekazane do PAN Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu przez autorkę spuścizny w maju 1993 r. (ks. nab. „B” 146). Spuścizna została uporządkowana i zinwentaryzowana przez Jarosława Matysiaka i Katarzynę Kamieniarz w 2023 r. Rozmiar zespołu wynosi 1, 20 mb. Zawiera materiały z lat 1911–1991. Został podzielony na 4 zasadnicze grupy, zgodnie z metodami porządkowania przyjętymi w Polskiej Akademii Nauk Archiwum w Warszawie.

Grupa I, licząca 53 jednostek archiwalnych (j. a.) i zawierająca materiały z lat 1911–1991, została podzielona na 2 podgrupy: A. Opracowanie, artykuł, hasła encyklopedyczne; B. Materiały warsztatowe. Archiwalia zostały uporządkowane rzeczowo i chronologicznie. W podgrupie pierwszej liczącej 3 j. a. znajdują się: maszynopis pracy doktorskiej, artykuł oraz hasła encyklopedyczne autorki spuścizny. Podgrupę drugą liczącą 50 j. a. stanowią materiały warsztatowe dotyczące kolejno: sezonowych wyjazdów zarobkowych, emigracji zarobkowej do Niemiec, działalności Polonii i organizacji polonijnych w Niemczech, materiały z prasy polonijnej i archiwów niemieckich. Są to m. in. dokumenty ambasady polskiej w Berlinie i konsulatów polskich w Niemczech, korespondencja urzędów niemieckich, wypisy źródłowe z archiwów polskich i niemieckich, kserokopie dokumentów i materiałów, dokumenty osobiste działaczy polonijnych i korespondencja. Znalazły się tutaj także materiały działacza polonijnego w Niemczech Edmunda Stefańskiego, który prowadził korespondencję z autorką spuścizny i przysyłał materiały dotyczące polonii niemieckiej. Grupę zamykają: jednostka zawierająca 11 mikrofilmów z materiałami z archiwów niemieckich i polskich oraz 2 j. a. dotyczące działalności harcerstwa polskiego na Pomorzu Zachodnim po 1945 r.

Korespondencja wychodząca i wpływająca z lat 1978–1989 zgromadzona w grupie II, składa się z 2 j. a. W jednostce z korespondencją wychodzącą znajduje się tylko jeden list autorki spuścizny. Listy wpływające ułożono alfabetycznie i zaopatrzone w aneksy.

W skład grupy III – załączników – wchodzi 12 j. a. z lat 1921–1988. Znalazły się tutaj opracowania osób obcych. Artykuły i opracowania mniejszego formatu zgromadzono w jednostce archiwalnej i zaopatrzone w aneksy. W 2 j. a. zgromadzono gazety i druki okolicznościowe wydawane przez organizacje polonijne. W kolejnych znajdują się:

publikacje poświęcone historii kościołów w Niemczech, publikacje z okazji wystaw okolicznościowych organizowanych w Berlinie, 50 rocznicy Zjazdu Polaków w Niemczech oraz gazety i czasopisma poświęcone kontaktom polsko-niemieckim pod koniec lat 80-tych XX w.

W PAN Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu spuściznie nadano sygnaturę P. III-98. Inwentarz liczy 67 jednostek archiwalnych oraz 4 aneksy.

Źródła i bibliografia

1. Zakład Badań Narodowościowych PAN, Polska Akademia Nauk Archiwum w Warszawie Oddział w Poznaniu, P.II-16,teczka osobowa Anny Poniatowskiej.
2. Poniatowska Anna, [w:] *Encyklopedia polskiej emigracji i Polonii*, pod red. K. Dopierały, t. 1-5, Toruń 2003-2005, s. 523.

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

	pozycja inwentarza
I. Materiały twórczości naukowej	1-53
A. Opracowanie, artykuł, hasła encyklopedyczne	1-3
B. Materiały warsztatowe	4-53
II. Korespondencja	54-55
A. Wychodząca	54
B. Wpływająca	55
III. Załączniki	56-67
Aneksy	4

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

A. Opracowanie, artykuł, hasła encyklopedyczne

1. *Polskie wychodźstwo sezonowe na Pomorzu Zachodnim w latach 1918-1932*
Praca doktorska
1969, masz., l., k. 260
2. *Polnische Saisonarbeiter in Pommern bis 1914*
Artykuł
Ok. 1966, druk., j. niem., l., k. 4
3. *Nowa encyklopedia powszechna PWN*
Hasła, materiały źródłowe, umowa, korespondencja
1948-1991, rkp., masz., kkp., l., k. 116

B. Materiały warsztatowe

4. Archiwum Akt Nowych, Archiwum Państwowe w Poznaniu, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Związek Harcerstwa Polskiego
Sprawozdanie z konferencji, wypisy źródłowe z lat 1903-1939
1935, b. d., rkp., masz., l. i sz., j. niem., pol., l., k. 180
5. Sezonowe wyjazdy zarobkowe
Porozumienie i układ między rządem polskim i łotewskim w sprawie polskich robotników rolnych sezonowych i innych, załączniki; referaty, przemówienia, protokoły, raporty konsula generalnego RP w Rzymie w sprawie sytuacji włoskich robotników sezonowych w Niemczech
1937 [?]-1939, rkp., masz., masz. pow., l., k. 61

6. Polscy robotnicy sezonowi w Niemczech

Korespondencja urzędowa ambasady polskiej w Berlinie, konsulatów polskich, urzędów niemieckich – protokoły, raporty, noty: werbalne, słowne; pisma okólne 1928–1937, rkp., masz., masz. pow., j. niem., pol., l., k. 105, fkp 1

7. Jw.

Korespondencja urzędowa ambasady polskiej w Berlinie, konsulatów polskich, urzędów niemieckich – protokoły, raporty, noty: werbalne, słowne; materiały konferencyjne, notatki, pisma okólne, druki 1938, rkp., kkp., j. niem., pol., l., k. 248+s. 31+s. 31+s.15

8. Jw.

Korespondencja urzędowa ambasady polskiej w Berlinie, konsulatów polskich, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, urzędów polskich i niemieckich – protokoły, raporty, notatki, noty: werbalne, słowne; pismo okólne 1939, b. d., rkp., kkp., j. niem., pol., l., k. 204

9. Jw.

Dokumenty osobiste 1933–1939, rkp., druk., j. niem., pol., l. i sz., k. 38, fkp. 18

10. Jw.

Wspomnienia
Po 1960 [?], masz., l., k. 19

11. Ambasada polska w Berlinie

Zjazd i konferencje konsularne – program, sprawozdania, referaty, protokoły 1936, 1938, rkp., masz., masz. pow., l., k. 123

12. Jw.

Wypisy źródłowe z lat 1920–1937 1976, b. d., rkp., kkp., l. i sz., k. 536

13. Jw.

Wypisy źródłowe z lat 1919–1932
B. d., rkp., l., k. 260

14. Jw.

Wypisy źródłowe z lat 1933–1939
B. d., rkp., kkp., l. i sz., k. 404

15. Konsulat polski w Szczecinie

Roczny raport administracyjny, karty służbowe, raporty, korespondencja urzędowa, fragment gazety „Stettiner Funkschau” 1929–1937, rkp., masz., masz. pow., druk., j. niem., pol., l., k. 141

16. Ambasada i konsulaty polskie w Niemczech

Wypisy źródłowe dotyczące Polaków w Westfalii i Nadrenii z lat 1924–1938
B. d., rkp., l., sz., k. 139, fot. 1

17. Konsulaty polskie w Niemczech

Wypisy źródłowe z lat 1918–1939
B. d., rkp., j. niem., pol., l. i sz., k. 428

18. Polonia w Nadrenii i Westfalii

Materiały dotyczące działalności, korespondencja Edmunda Stefańskiego adresowana do A. P. 1922–1978, rkp., kkp., j. niem., pol., l., k. 159

19. Polonia niemiecka, Związek Polaków w Niemczech

Materiały dotyczące działalności, działacze, bibliografia, korespondencja Edmunda Stefańskiego adresowana do A. P. 1980–1987, rkp., masz., kkp., j. niem., pol., l., k. 147

-
20. Polacy w Szczecinie i na Pomorzu Zachodnim
Statut, Sprawozdanie i protokół Polskiego Towarzystwa Szkolnego w Szczecinie, zaproszenia, egzemplarz gazety „Heimat Klänge” Nr 181 z 22 listopada 1932, fotografie działaczy i wydarzeń, fotokopie dokumentów 1930–1971, rkp., masz., druk j. niem., pol., ros, l., k. 17 , fot. 7, fkp. 19
 21. Harcerstwo polskie w Niemczech
Wypisy źródłowe, wspomnienia, druki okolicznościowe, prasa harcerska, korespondencja, fotografie 1926–1978, b. d., rkp., masz., kkp., j. niem., pol., l., k. 172, fot. 2
 22. Polski Klub Sportowy w Berlinie
Statut, protokoły, prezesi, korespondencja 1911–1983, rkp., masz., kkp., j. niem., pol., l., k. 38
 23. Polskie Towarzystwo Szkolne „Oświata” w Berlinie, Związek Polskich Towarzystw Szkolnych w Niemczech
Pisma, protokoły i sprawozdania, raporty urzędowe 1922–1941, rkp., kkp., j. niem., pol., l., k. 238
 24. Polskie Koło Akademickie, Sekcja Wydawnicza Związku Wzajemnej Pomocy Towarzystw i Organizacji w Niemczech, Związek Akademików Polaków
Pisma i protokoły 1935–1941, kkp., j. niem., pol., l., k. 69
 25. Towarzystwo Śpiewu św. Cecylii w Sępólnie
Towarzystwo Śpiewu Polskiego „Organ” w Berlinie
Protokoły i sprawozdania 1933, 1952, rkp., kkp., j. niem., pol., l. i sz., k. 144
 26. Związek Polaków w Niemczech
Polskie Zjednoczenie Pracy w Niemczech
Materiały działalności, projekt statutu, protokół z konferencji, władze naczelne, fotografie 1935–1939, masz., kkp., l., k. 70, fot. 4
 27. Polski Związek Zachodni
Wypisy źródłowe z lat 1924–1939
B. d., rkp., j. niem., pol., l. i sz., k. 80
 28. Bank Unia
Dokumentacja działalności, wyciąg pisma procesowego, pobory, korespondencja 1937–1967, rkp., masz., masz. pow., kkp., j. ang., niem., pol., l., k. 121, fot. 1, fkp 1
 29. Bank Słowiański w Berlinie
Dokumentacja działalności, korespondencja, fotokopie 1937, 1976, rkp., kkp., j. niem., pol., l., k. 43+7 fkp
 30. Polskie Banki Ludowe w Niemczech
25-lecie Banku Ludowego w Nowym Kramsku, artykuł i referat dotyczące spółdzielczości bankowej 1937, 1957, rkp., masz., l., k. 37
 31. Działacze polonijni
Życiorysy, dokumenty, wspomnienia, artykuły biograficzne i prasowe, korespondencja 1927–1984, b. d., rkp., masz., kkp., druk., j. niem., pol., l. i sz., k. 124, fkp. 6, zob. aneks 1
 32. Represje wobec mniejszości polskiej w Niemczech
Akta procesowe, wypisy źródłowe, artykuł prasowy, korespondencja 1941–1975, rkp., masz., druk., kkp., j. niem., pol., l., k. 117, fkp. 28
-

33. Polski pomnik na cmentarzu w Dortmund-Aplerbeck
Sprawozdanie z odsłonięcia pomnika, artykuł prasowy, fotografie
1946, 1961, b. d., rkp., masz., kkp., l., k. 5, fot. 3
34. Polonia i organizacje polskie w Niemczech po 1945 r.
Memoranda, odezwa, skład osobowy, statuty
1948–1987, masz., masz. pow., kkp., j. niem., pol., l., k. 29
35. Polonia w Niemczech
Wykaz bibliografii polskiej i niemieckiej oraz wydawnictw źródłowych i okolicznościowych
1976, masz. pow., j. niem., pol., l., k. 68
36. „Dziennik Berliński”
Wypisy z lat 1902–1904, 1914–1921
B. d., rkp., l. i sz., k. 494
37. Jw.
Wypisy z lat 1921–1924
B. d., rkp., l. i sz., k. 513
38. Jw.
Wypisy z lat 1924–1926
B. d., rkp., l. i sz., k. 344
39. Jw.
Wypisy z lat 1926–1929
B. d., rkp., l. i sz., k. 342
40. Jw.
Wypisy z lat 1929–1932
B. d., rkp., l. i sz., k. 342
41. Jw.
Wypisy z lat 1932–1939
1976, rkp., l. i sz., k. 353
42. „Dziennik Berliński”, „Młody Polak w Niemczech”, „Naród i Państwo”, „Polak w Niemczech”, „Polactwo Walczące”
Wypisy źródłowe z lat 1900–1939
B. d., rkp., l. i sz., k. 205
43. „Dziennik Poznański”, „Kurier Poznański”, „Polonia”
Wypisy źródłowe z lat 1900–1939
B. d., rkp., l. i sz., k. 302
44. „Gesamtüberblick über die Polnische Presse”
Materiały źródłowe
1933–1934, kkp., j. niem., l., k. 79
45. Deutsche Stiftung
Materiały źródłowe z Deutsches Zentralarchiv Poczdam
1925–1937, rkp., kkp., j. niem., l., k. 53
46. Jw.
Materiały źródłowe z Deutsches Zentralarchiv Poczdam
1925–1937, kkp., j. niem., l., k. 145
47. Reichskommissar für Überwachung der öffentlichen Ordnung
Materiały źródłowe z Deutsches Zentralarchiv Poczdam
1926, rkp., masz., kkp., j. niem., l., k. 104, fkp. 1

48. Polacy w Niemczech, działalność organizacji polonijnych
Wypisy źródłowe z Hauptstaatsarchiv Dresden, Hauptstaatsarchiv Düsseldorf, Landesarchiv Nordrhein-Westfalen Abteilung Westfalen, Zentrales Staatsarchiv Merseburg
1917–1932, rkp., j. niem., pol., l. i sz., k. 343
49. Jw.
Wypisy źródłowe z Bundesarchiv Koblenz, Landeshauptarchiv Koblenz
1920–1942, rkp., j. niem., l. i sz., k. 410
50. Jw.
Wypisy źródłowe z Brandenburgische Landeshauptarchiv, Landesarchiv Berlin, Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz, Zentrales Staatsarchiv Potsdam
1921–1937, b. d., rkp., j. niem., pol., l. i sz., k. 189
51. Jw.
Archiv Koblenz (1), Bundesarchiv Koblenz (2), Archiv Düsseldorf (3), Archiv Merseburg (4), Deutsches Zentralarchiv Merseburg (5) Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz (6), Konsulat Polski w Szczecinie (7), Staatsarchiv Potsdam (8), Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Szczecinie (9)
B. d., j. niem., pol., 11 mf.
52. Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Zachodnio-Pomorskiej Chorągwi Harcerzy
Wydział Zuchów Szczecin
Okólniki, rozkaz, „Wici Zuchowe” Nr 2/4 1949
1946–1949, rkp., masz., masz. pow., l., k. 16
53. Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Zachodnio-Pomorskiej Chorągwi Harcerzy
Jubileusz 25-lecia Harcerstwa w Szczecinie
„Biuletyn Informacyjny”, korespondencja, fotografie
1946–1959, rkp., masz., masz. pow., l. i sz., k. 30, fot. 19

II. KORESPONDENCJA

54. Korespondencja wychodząca
Komitet Organizacyjny konferencji naukowej „Polonijna Kultura Fizyczna”
1978, masz., l., k. 1
55. Korespondencja wpływająca A–S
1978–1989, rkp., masz., druk., j. ang., niem., pol., l. 130, k. zob. aneks 2

III. ZAŁĄCZNIKI

56. Hans Jürgen Brandt, *Das Kloster der Redemptoristen in Bochum und die Polenseelsorge im Westfälischen Industriegebiet (1883–1918)*
Artykuł
1975, kkp., j. łac., niem., l., k. 38
57. Gottfried Hartmann, *Polen in Berlin*
Opracowanie
1987, wydruk kom., j. niem., sz., k. 310
58. Lieselotte Helbing, *Preussische Schulpolitik und polnische Minderheit zwischen den beiden Weltkriegen; Die Volksabstimmung am 11 Juli 1920 im südlichen Ostpreussen in der Deutschen und Polnischen Agitation; Preussische Schulpolitik in den Ostprovinzen vom Kulturkampf bis zu den polnischen Schulstreiks 1906/1907*
Opracowania, konspekt wystąpienia w stacji radiowej WDR
1978, 1980, kkp., j. niem., l., k. 93

59. Dieter Keltenich, *Die polnischen Minderheiten im Deutschen Reich während der Weimarer Zeit (1919–1933)*
Opracowanie
1960, kkp., j. niem., l., k. 113+ k. I–IV+strona tytułowa+spis treści
60. Renate Schumacher, *Die Polenbewegung im Ruhrgebiet nach dem ersten Weltkrieg*
Praca
1976, kkp., j. niem., l., k. 119+strona tytułowa+oświadczenie+koperta
61. Prace osób obcych
Artykuły, opracowania, referat
1970–1983, masz., kkp., druk., j. niem., pol., l. i sz., k. 90, zob. aneks 3
62. Polonia i polscy robotnicy sezonowi w Niemczech
Gazety, czasopisma i wydawnictwa okolicznościowe wydawane przez organizacje polonijne
1928–1981, kkp., druk., l. i sz., k. 113+s. 34+s. 28+ fkp 8, zob. aneks 4
63. Jw.
Gazety, czasopisma i wydawnictwa okolicznościowe wydawane przez organizacje polonijne
1921–1964, kkp., druk., l. i sz., k. 165+ s. 32+ fkp 16, zob. aneks 4
64. Dzieje kościołów w Niemczech
Wydawnictwa okolicznościowe, ulotki, materiały dotyczące historii kościołów, memoriał
1921–1987, rkp., kkp., druk., j. niem., pol., l. i sz., k. 38+s. 16+s. 22+s. 35+s. 31+s. 24
65. Berlin
Materiały dotyczące wystawy „Leben in Schöneberg/Friedenau 1933–45 Nationalsozialistische Gewaltherrschaft und Widerstand”; przewodnik, kronika, druki okolicznościowe, gazeta „Berliner Stimme” z 10 listopada 1984 r.
1972–1988, kkp., druk., j. niem., l. i sz., k. 25+ s. 31+s. 32+s. 50+s. 64
66. Centralne Obchody 50-lecia Kongresu Polaków w Niemczech, Piła 3–5 III 1988
Informator i druki muzealne, przewodnik turystyczny, prasa regionalna, przypinka i druki okolicznościowe
1983–1988, masz. pow., druk., l. i sz., k. 16+s. 15+s. 15+s. 16+s. 29
67. Kontakty polsko-niemieckie
Czasopisma, druki okolicznościowe
1930–1988, druk., j. niem., pol., l. i sz., k. 49 + s. 47 + s. 35 + s. 43 + s. 34 + s. 40

ANEKS 1

- J. 31. Działacze polonijni
Baczewski Jan
Bożek Arka
Domański Bolesław
Omieczyński Aleksander
Opęchowski Brunon
Osiński Wacław
Wesołowski Władysław
Wesołowski Zygmunt

ANEKS 2

J. 55. Korespondencja wpływająca A–S		
Antkowiakowie Stanisława i Włodzimierz	1984–1989	1.3
		+ankieta
Bezirksbürgermeister von Berlin-Steglitz	1988	zaproszenie + zał.
Błaszyk [?] Jan	1982	1.1
Bojar-Fijałkowski Gracjan	1979	1.1
Drukarczyk Jan	1980	1.1
		+ankieta
Filipkowski Tadeusz	1983	1.1
Forycki Edmund	1984	1.1
+uwagi Wilhelma Poloczka do monografii A. Poniatowskiej		
Gębik Władysław	1984	1.1
Kocik Jan	1982	1.3
Kulczycki John	1978	1.1
Ledwolorz Tadeusz	1980	1.1
Nowicki Bernard	1980	1.1
Pietrzak-Pawłowski Kazimierz	1982	1.1

ANEKS 3

- J. 61. Prace osób obcych
- Baier Roland, *Der Deutsche Osten als Soziale Frage. Eine Studie zur preussischen und deutschen Siedlungs- und Polenpolitik in den Ostprovinzen während des Kaiserreich und der Weimarer Republik*, Kolonia-Wien 1980 (fragment opracowania)
- Filipkowski Tadeusz, *Paweł Jasiek (1908–1982)*, „Komunikaty Mazursko-Warmińskie”, 1983, Nr 2–3, s. 377–382
- Kunigk Helmut, *Unter dem Zeichen des Rodło. Die polnische Minderheit in Deutschland 1918–1939, Ermlandbuch*, Osnabrück 1983
- Rothbarth Maria, *Der „Bund Deutscher Osten” und die faschistische Politik gegenüber der polnischen nationalen Minderheit in Deutschland*, „Jahrbuch für Geschichte der sozialistischen Länder Europas”, 1979, B. 22/2, s. 107–118
- Stefańska Maria, *Początki nauczania języka ojczystego wśród wychodźców polskich w Westfalii i Nadrenii*, referat z cyklu „Kartki z historii wychodźstwa polskiego w Westfalii”, wygłoszony na spotkaniu nauczycieli polonijnych w Bochum 25.10.1980 r.
- Śliwański Jan, *Zabytkowy sztandar ponownie przedmiotem kultu parafii polskiej w Hamburgu*, Hamburg 1978
- Vietig Jürgen, *Berlin als Ort der Verfolgung und des Widerstandes von Polen*, „Mitteilungen des Vereins für die Geschichte Berlins”, H. 3: 1981, s. 330–340
- Wituska Krystyna, *Zeit, die mir noch bleibt. Briefe aus dem Gefängnis*, Berlin 1982
- NN, *Grenzrevision und Minderheitenpolitik des deutschen Imperialismus. Ewald Ammende und der Europäische Minderheitenkongress als Instrument imperialistischer deutscher „Revisionsstrategie”*, ok. 1976
- NN, *Dlaczego i po co założono Polskie Stowarzyszenie Zapomogowe „Czytanek Ludowych”* *Spis rzeczy V-go Dzielnicowego Zjazdu Delegatów Związku Polaków Dzielnicy III w dniu 23. czerwca 29 r.*

ANEKS 4

J. 62. Polonia i polscy robotnicy sezonowi w Niemczech

„Cześć Ojczyźnie”, 1949, Nr 1(25)

„Dziennik Berliński” nr 112 z 15.05.1935

„Dzwon” nr 34, styczeń 1936; nr 36, marzec 1936; nr 38, maj 1936; nr 42, wrzesień [?] 1936

„Głos Polski z Berlina” nr 5 z 31.01.1932, 1932

„Głos Pracy” 1, 2: 1928; 1(7) :1929

„Informator” 1981: Nr 2, Nr 3

„Naród” nr 144 z 24.06.1932, nr 145 z 25.06.1932, nr 146 z 26.06.1932

J. 63. Jw.

Pierwszy Zjazd Polaków z Westfalii i Nadrenii, Bochum 1935

„Polak” R. 10/1957

„Polak w Niemczech”, 7/8, 10, 12:1937; 2, 7: 1938; 2,4:1939; 1964

„Polski robotnik rolny w Niemczech” 2:1928; 1: 1929

„Przegląd Sokoli” 11:1921

„Robotnik Rolny” 1: 1934

„Sierp” 1928

„Słowo Śląskie” 2:1936

„Sokół na Obczyźnie” 8:1922

Zjazd młodzieży polskiej z Westfalii i Nadrenii w Essen, Berlin 1937

Złoty jubileusz polskich zespołów śpiewaczych w Westfalii i Nadrenii 1906–1956, 1956

„Zdrój. Organ Związku Stowarzyszeń Młodzieży Polsko-Katolickiej na Śląsku Opolskim” nr 6 z 1.06.1929